

een per post toegezonden vragenlijst is gesteld. In concreto heeft men onderzocht of het verschil maakt, of men in de introductiebrief duidelijk suggereert vooral uit te gaan van het belang van het onderzoek zelf, dan wel van dat van de aangeschrevene, dan wel van dat van de onderzoeker.

Het onderzoek werd gehouden onder Amsterdamse onderwijzers en de enquête ging over de ervaringen van de proefpersonen met enquêtes en hun opinie over deze vorm van sociaal onderzoek.

De uitkomst was, dat de drie verschillende brieven in het algemeen geen significante verschillen in de weigeringspercentages hebben opgeleverd. Alleen op de „proefpersoongerichte” brief werd verhoudingsgewijs door iets meer (mannelijke) geënquêteerden negatief gereageerd. O.i. zou dit het gevolg kunnen zijn van de naar ons gevoel enigszins badinerende toon waarop in deze brief over enquêtes wordt geschreven.

Een andere conclusie is, dat het bij schriftelijke enquêtes aanbeveling verdient eerst de proefpersonen door middel van een antwoordkaartje de gelegenheid te geven, zich van te voren uit te spreken over hun bereidheid tot, dan wel tegenzin in het deelnemen aan de enquête en vervolgens toch aan iedereen een enquêteformulier te zenden. Dit bleek althans een gunstig effect te hebben op de geënquêteerde mannelijke onderwijskrachten. Voor de vrouwen maakte het antwoordkaartje geen verschil. De schrijvers concluderen dan ook, dat de mannen uitgesproken gevoeliger bleken te zijn voor de vorm, waarin om medewerking werd gevraagd en daar ook gevoeliger voor de variaties in de wijze van introduceren, dan de vrouwen.

Aan hen die zich voorstellen een schriftelijke enquête te houden (overigens een onderzoekstechniek met vele ernstige bezwaren¹⁾) wordt de lezing van het hier besproken artikel aanbevolen. Zij zullen er o.a. de titels van een tiental artikelen over dit onderwerp aantreffen.

G. J. KRUIJER

¹⁾ Zie Mildred: *Parten: Surveys, Polls, and Samples: Practical Procedures*, New York, 1950, p. 95.

Nederlandse sociologie van maand tot maand

ISONEVO-DAGEN: CONTACTDAGEN?

Voor de zevende maal heeft in de afgelopen maand november op het conferentie-oord Woudschoten het tweedaags contact der sociaal-wetenschappelijke onderzoekers plaats gevonden. Een honderdtal personen, afkomstig uit zeer uiteenlopende sectoren van het onderzoek, hebben zich met animo in de discussies rondom een vijftal onderwerpen gestort.

Door persoonlijke omstandigheden van de spreker was de inleiding van de tweede ochtend op het laatste ogenblik komen te vervallen. In plaats daarvan heeft een geïmproviseerd forum een onderwerp ter sprake gebracht, dat reeds in de discussies van de voorafgaande dag naar voren was geko-

men: de verhouding tussen opleiding en praktijk, en parallel daarmee de verhouding tussen universitair onderzoek en onderzoek elders.

Het geïmproviseerde karakter bleek zeer stimulerend voor de discussie. In de bij tijden zeer heftige debatten had de alma mater het zwaar te verduren, zowel waar het de praktijkwaarde van de opleiding als waar het de functie van het universitair onderwijs betrof.

Het was daarom wel bijzonder jammer, dat de wederpartij zo slecht was vertegenwoordigd. Afgezien van professor De Vooys, die met verve aan de debatten deelnam, was er de tweede dag geen andere hoogleraar, terwijl ook de leden van de wetenschappelijke staven slecht waren vertegenwoordigd. Men kreeg het gevoel, dat de geringe belangstelling van universitaire zijde voor het praktijkwerk hier in lijfelijke vorm werd gedemonstreerd. Voor contactdagen is het natuurlijk geen succes, als een belangrijke contactpartij — en uit de discussies is gebleken, dat de universiteit dat is — ontbreekt.

Het is sociologisch interessant te zien, hoe in een dergelijke situatie van twee groepen, die onderling sterk afhankelijk zijn, maar waartussen het gesprek tijdelijk stokt — en eerlijk gezegd is Woudschoten niet het enige voorbeeld van contactmoeilijkheden in deze sector — de misverstanden en rationalisaties plotseling welig opbloeien. De praktijk verwijt de universiteit, dat ze zich te weinig om de praktijkbehoeften bekommert en wetenschappelijk te weinig hanteerbaars produceert. Anderzijds verwijt ze haar evenzeer, dat de universiteit te veel in organisatorische besognes opgaat en allerlei klusjes opknapt, die eigenlijk in het geheel niet in het universitaire onderzoek thuis horen.

Het — deze keer op Woudschoten niet gehoorde, maar toch welbekende — argument van de universiteit luidt dan, dat de praktijk weinig belangwekkends opbrengt, te weinig in ieder geval om de toch reeds volgeboekte agenda ermee te belasten. Bovendien schijnt de bemoeienis aan dovemansoren gericht.

Aan beide zijden is er een zich miskend voelen en een zich willen rechtvaardigen. Zonder nu de zaak onnodig te willen dramatiseren, lijkt het ons toch aan te bevelen van beide zijden naar een klimaatverbetering te streven. Waar in feite geen sprake is van een belangentegenstelling, veeleer van een belangengemeenschap, lijkt dit niet onmogelijk.

Zou een volgende Woudschotenconferentie gewijd worden aan het contact tussen opleiding en praktijk — of een soortgelijk onderwerp —, dan was dit zeker een stap in de goede richting. Tevens ware te denken aan een regelmatig contact in VSWO-verband en aan een ruimer betrekken van afgestudeerden en vooral pas afgestudeerden in universitaire samenkomsten.

Voor onze wetenschap en haar beoefenaars is in ons opgesplitste land het voorkomen van de zoveelste onnodige schotjesaanbrengery een zaak van het hoogste belang.

**J. A. A. VAN DOORN
P. THOENES**